

Процес індивідуального формування духовної особи у Семінарії побудований на пошуку гармонії між внутрішнім і зовнішнім світом при збереженні чіткої ієрархії вищості і плекання Духа: “Духа не гасіте” (I Сол. 5,19), “В ревності не будьте ліниві, духом горіть, Господові служіть” (Рим. 12,11).

Людина може підчинити себе законові і покійно виконувати його. Холодне виконання закону і уставів, регулярність і видима старанність у виконанні завдань наставників, встановлена тільки розрахунком і прагматичністю, стриманість і чесність у поведінці, ще не є показником справжнього вдосконалення духовного життя. Все це може вважатися позитивом, але допоки воно не носить у собі “Духа життя у Христі, не матиме ніякої ціни перед Богом” (Теофан Затворник. Настанови Духовного життя).

Духовне життя

В переданні Церкви завжди наголошувалось, що фундаментом, на якому має базуватися вся діяльність майбутнього священика, є духовність. Саме духовність повинна стати для кожного семінарста внутрішнім мотиватором, який “спонукатиме” сприймати семінарійні правила не як мету перебування, повинність чи обмеження людської свободи, але як засіб, який вестиме до глибшого розуміння християнського і священничого покликання. Семінарійні духівники як “мужі молитви” заховують молитовне правило, вводять у семінарію общинну молитву і очолюють її. На їх відповідальності – ціла духовно-молитовна сторона життя семінарії. Духівники служать семінаристам зустрічами під час “духовних пустинь”, а також духовними порадами при кожній нагоді. До обов’язків сповідників належить у визначений час бути до служіння семінаристам, уділяючи їм Тайну Покаяння. Семінарст має право обрати собі сповідника з поза семінарії, попередньо отримавши благословення ректора.

На час створення семінарії наша Церква мала дві різні групи священиків – похилого віку і, поруч із ними, покоління дуже молодих священиків. Старше покоління, втомлене від переслідувань, вже не могло, а молодше ще не могло бути духівниками. Враховуючи ситуацію, ми пішли на експеримент використання духовного досвіду римських єзуїтів східного обряду, висилаючи 1999 року, за домовленістю з „Centro Aletti” в Римі, двох наших отців – М. Коліщака і О. Смереку – на стажування. Повернувшись, згадані отці стали незмінними духівниками семінарії, з кожним роком збагачуючи свій духовний досвід. Через деякий час до них долучилися ще два духівники – оо. Р. Волянський та І.

Паньків. Зараз семінарія має четверо духівників, які працюють в особистому контакті з семінаристами під час щотижневих „духовних пустин”, а також проводять тематичні щотижневі конференції з кожним курсом і, остаточно, з усім складом семінаристів. Ці конференції вибудовані на проблемах, притаманних для кожного окремого курсу, і логічно пов'язані між собою, заздалегідь готуючи семінаристів до зустрічі з викликами і труднощами в дозріванні їхнього покликання. Попри всі досі докладені зусилля, ми свідомі, що автентичний духовний провід потребує часу і спокою для свого дозрівання. Запорукою наших позитивних очікувань є те, що цей час ми маємо, і тому духівники зможуть стати справжніми духовними отцями.

Молитва

Дуже важливе місце займає храм у процесі формації семінарста до священства. Храм є осередком не лише духовного життя та розвитку, але й усього життя семінарії. Жодна пам'ятна подія не відбувається поза стінами чи принаймні не без участі семінарійного храму. Це і святкування, і проведення урочистих Богослужінь (напр., початок та закінчення навчального року), і реколекції, і різні зустрічі, і багато інших заходів. Функції храму попередньо переймали визначені аудиторії для спільних молитов, семінарійна маленька капличка і, в основному, Дрогобицький катедральний храм Пресвятої Тройці, який, через відсутність власного семінарійного храму, став центром молитовного життя семінарії. Переважаючи частину молитовного часу проводили саме в ньому. Це богослужіння добового літургійного кола – Вечірня, Повечір'я, Північна, Утреня, Часи, Свята Літургія, внутрішньосемінарійні молитви. А також щонедільні Літургії, святкові богослужіння, богослужіння Постового та Пасхального циклу, молебні, акафісти, нічні чування, часто архиерейські, які неодноразово звершувались у супроводі семінарійного хору. Усі ці молитви та богослужіння позначені важливим характером єднання, спільнототворення.

У своїй глибинній суті храм та, увінчані Літургією, богослужіння, що в ньому служаться, відкривають весь сенс формації майбутнього пастиря – літургійний сенс. Кожен, хто вчиться, працює, викладає в семінарії причетні до одної спільної справи (з гр. *liturgia*), якою є плекання майбутнього священства.

Літургійний сенс життя семінарста в семінарії умовно можна окреслити трьома частинами Божественної Літургії. Це літургія семінарійна, що звершується постійно, частини якої гармонійно та впорядковано переплітаються, не втрачаючи свого значення і змісту. Першою частиною Літургії є Проскомидія. Своєрідною проскомидією семінаристів є їхні особливі служіння та особисті таланти і здібності, які вони приносять на користь

семінарійної спільноти. Це і спів у хорі та храмі, катехизація, проповідництво, місійна діяльність, участь у святкуваннях, концертах, виступах, праця в сиротинцях, ведення радіопередач, видавництво часопису, різного роду чергування, не є тут винятком і фізична праця та багато інших форм і видів окремих служінь. Під час молитов у храмі семінаристи поділені на черги, виконують певні обов'язки та служіння: одні читають, інші ведуть за собою спів, ще інші за ними співають, є черга тих, котрі прислужують у Святилиці. Таке служіння виконує кожен семінарист у заздалегідь встановленій черзі.

Літургією Слова для семінаристів є їхній інтелектуальний розвиток та щоденне навчання глибин богослов'я, Святого Письма, літургійної Традиції, проповідництва та інших дисциплін.

Літургією Жертви є духовний та молитовний ріст, який відбувається через щоденну участь у спільних богослужіннях, молитвах та Св. Літургії. Таїнство Євхаристії звершується в семінарійному храмі кожен день. Літургійним змістом просякнуте не лише життя семінарста в семінарії, але й усе життя тих, котрі прямують до священства. Проскомидія – це принесення та пізнання дару свого покликання. Літургією Слова є час формації в стінах семінарії, а Літургією Жертви є реалізоване священство, пастирювання та служіння біля Господнього престолу.

Життя віруючої людини, християнина – завжди служіння, подвиг, носіння свого хреста. Життя майбутнього священика – вдвічі подвиг, який полягає, насамперед, в особистій відповідальності за кожного члена ввіреного йому Христового стада та духовне життя тих, для котрих є пастирем. Яким буде сучасний пастир, служитель Божого виноградника? До чого закликатиме він людей, яких суспільство увесь час заохочує „брати від життя все”? Куди їх поведе, чого навчить?

„Жнива великі, та робітників мало” – говорить Господь наш Ісус Христос своїм учням (Мт. 9:37). Жнива – це всі, що приходять до храму, шукають духовного життя, молитви, ті, що очікують від священика відповіді на нелегкі питання, що прагнуть слова поради та заспокоєння. Для того, щоб вміти звершувати своє пастирське служіння, замало лише одного стремління, бажання, замало лише богословських знань. Необхідно духовного дозрівання, практики духовного життя, частого перебування в храмі, школи молитви і послуху. Щоб привести людей до спасіння, потрібно самому йти тим шляхом. Семінарія покликана бути такою школою духовного росту. У цьому одне із головних її завдань. Вона – це шабель до великого та гідного служіння при Божому престолі. І тому тим, що саме так сприймають відрізок свого життя, проведеного в стінах семінарії, в стінах семінарійного храму, вчитись тут приємно та легко.

Виховний процес у семінарії спрямований на формування зрілої особи християнина, вираженої через плекання навичок до вчительського, пророчого і пастирського служіння майбутнього кандидата до священства. Семінарист як вихованець семінарії є учасником виховного процесу. У виховному процесі беруть участь ректорат, духівники, сповідники, префекти, викладачі та спів брати по навчанню кожен згідно своїх власних функцій. Виховний процес включає в себе наступні елементи: духовність, послух, братню любов, дисципліну і відпочинок.

Безпосередньо вихованням семінаристів у семінарії займаються проректор з виховання та префект. Обое мають узгоджені з духівниками і між собою виховні підходи, вибудовані на плеканні особистої свободи і відповідальності кожного семінарста. Одночасно з особистісним педагогічним підходом великий наголос робиться на вихованні соборного церковного мислення через інтенсивне літургійне життя. Його підстави – в щоденній Божественній Літургії з можливістю Таїнства Сповіді. Крім Літургії, щоденно служаться Часи і Вечірні, а в суботи, неділі і свята – Утрені. Семінаристи під час навчання повністю опановують усі літургійні розспіви, а також ґрунтовно пізнають церковнослов'янську літургійну мову. Вважаємо великим досягненням, що вже декілька років маємо стабільний склад вихователів. Це дозволяє планувати солідний довгостроковий виховний процес.